

Izhaja
enkrat
na mesec
in sicer
početkom
meseca.

ŽENSKI LIST

GLASILO ZVEZE DELAVSKIH ŽEN IN DEKLET.

Naroča se
pri upravi
v Ljubljani,
Poštni
predal 290.

Naročnina za celo leto 12 Din.

V Ljubljani, 15. oktobra 1930.

Posamezna številka 1:50 Din.
Za inozemstvo 2 Din.

Zdravstvena in vzgojna predavanja.

Opozarjamo čitateljice iz Ljubljane in okolice, da se prično predavanja dne 15. t. m. Za zdravstvena predavanja smo naprosile gospo dr. Miro Fink, za vzgojna predavanja pa gospoda dr. Henrika Tumo in gđč. Angelo Vodé, ki so vsi naši prošnji radevolje ugodili. Pozivamo cenj. čitateljice in članice naše organizacije, da se teh zanimivih in koristnih predavanj redno udeležujejo ter privedejo s seboj tudi svoje sorodnice in znanke.

Predavanja se bodo vršila redno vsako sredo ob 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti.

Prihajajte redno in točno, ker v znanju je moč.

Mednarodna ženska zadružna konferenca na Dunaju.

Koncem avgusta t. l. se je vršila na Dunaju mednarodna konferenca zadruharic. Na tej konferenci je bilo zastopanih 23 držav z 289 delegatkinjami. Naša država tu ni bila zastopana po ženski. V drugih delih naše države žal zadruharstvo med žentvom ni niti toliko razvito, kot je v Sloveniji, a »Zveza delavskih žen in deklet« pa žal nima finančnih možnosti, da bi bila poslala svoje delegatkinje. Tozadevno prošnjo pri Zvezi gospodarskih zadrug, se nam je odgovorilo, da Zveza gospodarskih zadrug nima fonda za take reči in je seveda pomoč odklonila. V informacijo naših čitateljic o tej konferenci priobčujemo najvažnejše po dunajskem ženskem listu »Die Unzufriedene«:

»Že v otvoritvenem govoru predsednika se je osvedočila vsa pozornost zborovalk na vprašanje: Kaj hočejo žene vsega sveta: **Kruh in mir!**

Oboje nam krati kapitalistična družba. Vsakdanji kruh, ker gospodarstvo ni organizirano ter izročeno samovolji posameznikov; mir, ker bo vojna obstojala tako dolgo, dokler bo en narod gospodarsko odvisen od drugega ter od njega obdan in izkoriščen. Skupno sestavljena resolucija pozivlje žene vsega sveta na boj proti vojni in vojnim nevarnostim. Bojujejo naj se kot državljanke potom glasovanja ob volitvah in kot zadruharice z nakupno košaro. Ker nimajo povsod v zadrugah žene volilno pravico, se je tudi o tem razpravljalo. Zborovalke so sprejele nalog, da v svojih zadrugah o tej zahtevi razpravljajo in najdejo k temu primerno možnost.

K drugi točki dnevnega reda: Kaj hočejo matere od bodočnosti? Želijo li poklicno-pridobitno udeleževanje in gospodarske ustanove, ki jim naj pomagajo pri spojitvi pridobitnega dela z materinskimi in gospodinjskimi dolžnostmi, ali podporo, ki jim naj omogoči, da lahko opuste poklicno delo in se posvetijo svojim otrokom in gospodinjstvu. Tu se gre predvsem za vzgojo javnosti, ki ne vidi nalog, katere ima izvršiti, da vzraste nova generacija mater. Zanimiva tozadevna diskuzija je dovedla do zaključka, da žene ne odnehajo od svojih pravic do poklicnega udeleževanja.

Ženski konferenci je sledil mednarodni zadružni kongres. Izmed mnogih, na katerem se je na tem obravnavalo, naj bodo omenjene zlasti tri:

Kongres poziva narode, predvsem žene-gospodinje, da se bojujejo proti kartelom in trustom s tem, da pospešujejo zadružno gospodarstvo s kritjem vseh svojih potrebščin v zadružnih oddajališčih.

Druga naloga zadružništva je: Ustanovitev medsebojnega prometa med producentom (poljedelcem) in konsumentom, t. j. med poljedelskimi in konsumnimi zadrugami. Kar pa ne

morejo dobavljati domače poljedelske zadruge, naj dobavlja inozemsko poljedelstva, toda brez privatnih uvoznih in izvoznih posredovalcev. Dobave naj namreč posreduje zadružništvo. Znova se je povdarjala nujnost plačevanja v gotovini. Blago, katerega se takoj porabi, naj se ne daje na kredit. Za pomoč v gospodarskih težkočah naj se poišče druge vire. Nemške zadruge so v to svrhe ustanovile posebne pomožne sklade, v katere se steka en del povračil.

Kakor iz tega razvidimo, imamo žene in konsumenti sploh, veliko mednarodno moč. Naše želje po miru, vsakdanjemu kruhu in ugodnejšemu življenju se bodo izpolnile šele tedaj, ko se bomo te moči vsi zavedali.

K sklepom ženske konference naj opozarjamo na dejstvo, da je rezultat mednarodne enquete v »Ženskem listu«, česar želijo matere, isti kot je bil na ženski konferenci, namreč ta, da hoče sodobna žena samostojno služiti in želi pripomočka za olajšanje materinskih in gospodinjskih dolžnosti.

K pozivu zadružnega kongresa za ukinitvev kreditiranja opozarjamo na tozadevni predlog »Plačevanje v gotovini« v junijski številki »Ženskega lista«, na katerega pa žal doslej ni bilo nikakega odziva s strani mero-dajnih sodrugov.

Upamo pa, da se bo o njem razpravljalo na članskih zborovanjih konsumnega društva in na letošnjem kongresu istega.

Kako je otrokom ugajalo taborenje.

Kakor smo že poročali, je piredila naša organizacija v Ljubljani počitniško taborenje za otroke svojih članic. O uspehu te organizacije priobčujemo 2 izmed značilnih poročil, ki so jih na pobudo prirediteljic spisali otroci sami:

Moje počitnice v Mostecu.

Vsako jutro ob lepem vremenu se zberemo ter gremo v Mostec. Tam se igramo, pojemo in skacemo; saj tu nam nihče ne brani. Imamo štiri gugalnice, katere so vedno zasedene. Deklice si tudi krajšamo čas z različnimi računi in dela. Poleg veselja in zabave pa ne pozabljamo na šolo, temveč računamo, beremo in pišemo na mizah in klopeh, zabita v mehka gozdna tla; namesto pustih sten nas obdajajo visoke smreke. Sveži gozdni zrak nam krepi zdravje saj sem tudi tukaj postala mnogo bolj rdeča, kot sem bila poprej. Že kar težko čakam jutrišnjega dne, da bom mogla zopet v Mostec.

M. Pavla.

Hajdi, zopet gremo v Mostec iz naše družine kar štirje. Mama pravi, da se je kar odpočila, zdaj ko ima celi dan mir pred nami, mi smo pa veseli, ko gremo lahko v Mostec.

Kokalj Vladimir.

Dne 7. septembra je bil zaključek tega taborenja. Prišli so tudi starši taborečih otrok ter zastopniki delavskih organizacij. Ob tej priliki se je zahvalila za prijetne počitnice ena deklica v imenu vseh, kakor sledi in prosimo, da vzamejo to zahvalo na znanje oni, ki so k tej akciji kaj prispevali.

»Vsem, vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da smo tudi mi delavski otroci bili deležni počitnic, naj velja teh par besed: Mi deca delavcev ne živimo v udobnih stanovanjih in lepih vrtovih. Naši starši nam ne morejo nuditi lepih počitnic, kakor jih imajo otroci bogatinov. Naša prostost je na cesti, kjer prah in nesnaga okozuje naša telesa. Letos pa je skupna skrb naših staršev v društvu pripomogla, da smo lahko med dišečimi smrekami uživali sveži zrak od jutra do večera. A ne le zrak in solnce, tudi za naš dober tek je bilo obilno preskrbljeno.

Sprejmite zato vsi našo iskreno zahvalo! Spoznali boste uspeh svojega dela in truda v našem zdravju in v našem razvoju in napredku. Krepki telesno in duševno bomo odrasli nadaljevali vaše delo.

Ko se za letos proslavljamo od Mosteca, odnašamo vsi najboljše vtise in lepe spomine z iskreno željo, da se prihodnje leto zopet vidimo.

Na zdravje vsem, ki so nam ga preskrbeli!

30 letnica smrti Viljema Liebkechta.

Dne 7. julija je poteklo 30 let smrti Viljema Liebkechta. Bil je prvi borec in vodja delavskega socialističnega pokreta v Nemčiji. Njegova neprestana borba je šla za upostavitve socializma. Rojen je bil leta 1826. Že kot dijak se je pridružil socialistični grupaciji ter je ostal do svoje smrti. Leta 1848, se je udeleževal aktivno kot vstaš. Vsled tega je bil zaprt, ušel je iz zapora v Švico, nakar pa je bil tudi tam izgnan. Tedaj se je moral preseliti na Angleško. L. 1862. pa je bil amnestiran in mu je bil zbog tega dovoljen povratek v Nemčijo, ali za časa sodelovanja Bismarka je prišel zopet v zapor in bil zopet izgnan iz Pruske. Radi tega se je nastanil v Leipzigu, kjer je živel kot časnikar. Leta 1867. je bil izbran za poslanca v Severno-nemški zbor. Leta 1869. je osnoval s A. Bebelom v Aisennach-u socialistično stranko, katera je stalno rastla. Njegov odpor proti nemškemu imperializmu po francoski vojni, mu je doprinesel zopet 2 leti zapora, katerega je predsedel v trdnjavi. Leta 1874. je bil voljen za poslanca v državni parlament in je postal v tej svoji funkciji poleg Bebela največji govornik nemškega delavstva in njegove stvarne reprezentance.

Ko se je 7. avgusta raznesla vest o njegovi smrti, je žalovalo vse nemško delavstvo za svojim voditeljem, žaloval pa je za njim tudi ves socialistični svet. Vedeli so, da z Liebkechtom odide neustrašen borec proti reakciji, pionir demokracije in vodja delavstva, katerega se je oklepali vse svoje življenje.

Po »Ž. l.« »Die Unzufriedene«.

Marija Montessori.

Ena znamenitejših žen današnje dobe, Marija Montessori, je dopolnila dne 31. avgusta t. l. svoje 60 leto.

Marija Montessori, ki je v Rimu študirala, je bila prva zdravnica v Italiji. V svoji praksi se je posvetila zlasti slaboumnim otrokom in je postala leta 1898 voditeljica specialne šole za duševno zaostale otroke.

Deset let pozneje je otvorila šolo, ki je zanesla njeno ime po vsem svetu. Z ustanovitvijo te šole je Marija Montessori svoje zamisleke o vzgoji malih otrok udeležila v prakso. Njena zahteva je bila: Dajte malim otrokom okolico, ki jim pristoja, t. j. male mizice, stole, omarice, orodje itd. in

učite otroke igrati delati. Z različnimi predmeti se v otroku vzbujajo smisel za barvo in obliko. Zato učite otroke pravilno uporabljati njihove čute.

»Sistem Motesori« si je osvojil ves svet. Ta sistem otročje samovzgoje, vzgoje k samostojnosti, je obenem tudi vzgoja sodobe, ki pa ima, kakor pravi Marija Montessori, svoje meje v interesu celokupnosti.

Dokončna izgraditev tega sistema k popolni, smotreni vzgoji malega in šolskega otroka, bo naloga bližnje bodočnosti. Sistem Montessori vsebuje še mnogo važnih možnosti za razvoj, katerega smo dolžno pospeševati v interesu boljše bodočnosti, katero bodo ustvarili novi ljudje.

Š. B.:

Koristen razgovor.

Dolžnost vsakega člana kakega društva, organizacije ali zadruga je, da se trudi pridobivati novih članov, oziroma privedi one, ki so postali malomarni, nazaj v društvo.

Da se tudi naše združnice zavedajo te svoje dolžnosti, nam priča sledeči razgovor:

A: Zdravo, dolgo se že nisva videli. Kaj ne hodite več kupovati v konzum?

B: Mi je predaleč, saj je blago povsod enako in tudi v cenah ni posebne razlike. Kolikor je kjer ena reč dražja, je zato druga cenejša.

A: Glede cen bo deloma že tako. Vendar je pa v blagu čestokrat razlika. Konzumna zadruga si je nadela nalogo, preskrbovati svoje članstvo z dobrim in cenanim blagom. Privatni trgovec kupuje tako blago, pri katerem več zasluži. Tudi se v konzumu kaj hitro pritožimo, ako nam kaj ni po volji. Me gospodinje tudi ne moremo točno presoditi kakovost blaga, ker nimamo zadostnega tozadevnega znanja niti tehničnih pripomočkov. Tako nas često na videz prvovrstno blago prav grdo vara.

Nekaj primerov: Moko ne moremo kontrolirati, kaj ji je vse primešano. Olje tudi ne, katero je bolj maščobno. Enako ne mast, v koliko je precvrta, da ji je čim več vode izhlapelo, ako je samo sprešana, je pa še težja, zato imamo v enem kilogramu toliko in toliko vode. Tako da imam od dobre masti, za katero sem v konzumu morda plačala res 1 Din več kot drugje, za 2—3 Din več maščobe. Enako je tudi z oljem. Pri drugih rečeh je isto razmerje. Tudi ni vseeno, ako je blago staro ali sveže, suho ali vlažno itd.

B: To bo že res. Pa vseeno, naj pa tudi trgovec živi; meni je v konzum predaleč.

A: Da ste tako lahkomišelnost in kratkovidna, pa nisem mislila. Sicer oprostite, saj me poznate, da sem nekoliko jezična, da govorim kar od duše.

B: O, prosim. Saj tak človek mi je všeč.

A: Res, res. Draga moja, ali se ne zavedate, da s tem, ko nosite denar, ki ga Vi in vaši trdo zaslužite, privatnemu trgovcu, spletate kapitalizmu bič, s katerim bo še vaše potomce bičal. Denar je kapitalizmu kri. Ko mu bo zmanjkalo te življenske sile, tedaj bo delovno ljudstvo deležno boljšega življenja. Da se pa to čim prej zgodi, smo pa dolžne skrbeti me žene-gospodinje, ki največ denarja izdajamo. Zato grešimo napram lastni samoobrambi in napram svojim potomcem, ako ne odtegujemo denar kapitalizmu in ga dovajamo delavskim zadrugam, ki so temelj pravičnejše delitve dela in jela.

B: Oh, saj ima naš konzum tudi zveze z banko; to je tudi kapitalistično.

A: Je in ni. V Zadrugi banki je poleg zadrug res mnogo delničarjev-proletarcev, ki so v njej naložili svoje prihranke, dedščino, mogoče tudi kakor slučajno srečo. Ali to niso kapitalisti! Sicer je pa danes že tako, da tudi zadruga ne more opraviti vseh svojih trgovskih poslov brez banke; potreba je, da imamo že tudi zadrugo banko. Bilo bi pa tudi lahko nekoliko drugače, pa še boljše, ako bi ljudje blago redno plačevali vsaj ob tednu ali mesecu.

B: Saj za dolg itak računa konzum po 10—12 odstotne obresti!

A: Za mesečni ali tedenski kredit ne. Pač pa za one dolgove, za katere se mnogi niti ne zmenijo več. Saj mora konzumna zadruga tudi toliko obresti plačevati za izposojeni kapital.

B: Pa pomislite 10—12 odstotkov! Zakaj pa nam ne obrestuje naših 300 Din deleža? Pred leti smo dobivali vsaj po 4 odstotne dividende, to je vsaj nekaj bilo koncem leta.

A: Konzumno društvo ni zadruga ali družba po kapitalističnih načelih, zato ne obrestuje deleža, ki je le nekako predplačilo za blago, ki ga zadruga na debelo kupi, da ga potem svojim članom na drobno oddaja. Kar se pa dividend tiče, je pa stvar ta: Dividende delé kapitalistične družbe, ki delajo visoke dobičke na račun delavskih žuljev in praznih že-

lodcev. Ta dobiček razdelé med seboj, potem ko so poskrbele za nadaljnji obratni kapital in potrebno rezervo. Konzumna zadruga pa ne dela prekomernih dobičkov in njena naloga je, da odteguje bogastvo posameznikom in ga v kolikor ji je to mogoče zbira za dobrobit vseh s tem, da ustnaavlja razne delavstvu koristne sklade, domove itd. Sicer pa dobimo tudi me gospodinje nekakšno nagrado za zvestobo do konzumne zadruge, ki jo dokazujemo s tem, da kupujemo vse svoje potrebščine v njenih oddajališčih. Saj vendar dobimo povračilo od teža, kar smo preveč plačale za blago.

A: Že, že. Toda samo 2 odstotka, kaj pa je to?

A: Za koliko ste oddali povračilnih listkov?

B: Za 9360 Din.

A: Dobro, sedaj pa računajva: $9360 \text{ Din} \times 2\% = 187.20 \text{ Din}$, to je 62.40% od 300 Din deleža. No, kateri trgovec Vam da toliko od čistega dobička, ki ga je napravil v kupčiji z Vami? Pač pa, privatni trgovci s svojim čistim dobičkom preskrbe sebe in svoje z vsemi udobnostmi in v svoji objestnosti zaničujejo izkoriščano delavstvo, podpirajo razne korporacije in ustanove, ki služijo zatiranju, omamljanju in strahovanju delavskih množic. Skratka goje in podpirajo današnji družabni red, ki je človeštva nevr eden in človeštvu krivičen ter vir vsega gorja.

Zadruga je pa, kakor že povedano, temelj boljši, pravičnejši človeški družbi.

Torej, kaj se spodobi delavski ženi-gospodinji-materi? In kaj bolj koristi njej, njenim sotrpinom in potomcem?

B: Prav imate, v konzumu bom kupovala, pa četudi sklene, da ne bo sploh nobenih povračil, ker je dolžnost delavske žene, da je članica in odjemalka pri konzumu.

Š. B.:

Čigar kruh ješ, tega pesem poj.

Ta rek je izgubil svoj pomen s tistim dnem, ko je bil poslednji tlačan osvobodn in postal lastnik grude, za katero je tlačnil in dajal desetino. Utemeljen pa že tedaj ni bil, ker je tudi tlačan jedel samo svoj lasten kruh, katerega si je v potu svojega obraza pridelal. Vendar se pa tak rek še dandanes često sliši, zlasti kadar hoče proletarec opravičiti svojo malomarnost napram svoji proletarski

zavednosti, ko se koga opominja na njegovo dolžnost, pripadati svoji stanovski organizaciji in dotični službi delodajalcu, ki se očitno prišteva kakor meščanski stranki. Tudi se ta rek kaj rado ponavlja ob priliki volitev in tedaj se, žal, premnogi ne zavedajo, da jedo svoj lasten kruh in jim ni pod svojim človeškim dostojanstvom položiti svojim izkoriščevalcem pod nože še svoje duše, to edino, kar sme proletarec imenovati svoje. Ne zavedajo se, da jedo svoj lasten kruh.

Ako se že delavstvo, uslužbeno v privatnih podjetjih, ne zaveda svoje dolžne solidarnosti napram vsemu, kar je skupna duševna in materialna last proletarijata, bi se tega moralo vendar zavedati delavstvo, uslužbeno v delavskih zadrugah in drugih ustanovah, ki jih vzdržuje delavstvo.

Na žalost lahko opazimo, da od raznih delavskih zabavnih prireditelj, še bolj pa bojvnih, izostajajo prav mnogi, ki uživajo sad proletarske zavednosti in solidarnosti, oni, ki so uslužbeni pri delavskih organizacijah. Morda bi pa prav oni peli gospodarjevo pesem, ako bi bili uslužbeni pri kakem privatnem delodajalcu. Umevno, da tudi oni jedo svoj lasten in čestokrat tudi trpko zaslužen kruh, vendar bi se pa morali zavedati, da je ta kruh dvojno njihov. Prvič, ker si ga s svojim delom zaslužijo, drugič je njihov kot proletarski, ker so v delavski ustanovi ob enem tudi gospodar in delodajalec.

Uslužbenci delavskih ustanov so sami sebi dolžni, da se udeležujejo solidarno vseh delavskih prireditelj, zlasti bi morali biti vedno avantgarda ob bojvnih prireditvah.

Dolžni so pa tudi samim sebi in vsemu zavednemu proletarijatu, katerega člani so, da krijejo vse svoje življenske potrebščine v delavskih konzumnih zadrugah in tako pojo svojo lastno pesem osvobojenja, ki bo donela po širnem svetu tem preje, čim bolj bomo zvesti samim sebi.

Dr. Paul in Marija Krischie:

Žena v zgodovini.

(Nadaljevanje.)

V najnovšem izdanju Brehma*) pazljivejšega opazovanja moremo z neverjetno jasnostjo ugotoviti, da vlada v vsaki čredi za naše pojme naravnost strašna spolna tiranija najmočnejšega samca. V času spolno nevtralne perijode izgubljajo mno-

* Brehm »Das Tierleben« (živalstvo) je slovito prirodoslovno delo.

ge živali, ki žive v čredah, vsako zanimanje ena za drugo, tako da živa samec in samica ločeno. Mnenje, ki je v laiških (nestrokovnjaških) krogih bolj razširjeno, namreč, je popolnoma napačno. Črede samic vodijo vedno živali samica, ki tedaj popolnoma naravno razvijejo enake sposobnosti vodij kot samci. Pa tudi tam kjer ostajate samec in samica skupaj, vodi pri mnogih plemenih samica. Samec, čigar pozornost je začasno usmerjena v druge pravce, rad izkorišča pozornost in opreznost živali — matere.

Opica doživlja enko kot človek nekoliko perijod čutne razdraženosti. Tu se samec more vedno razdražiti in njegova samica ima slične perijode (menstruacija) kot žena. Zato se ne more govoriti niti v prazgodovini o istočasni perijodi parjenja.

Žival-mati je popolnoma oproščena od vsakega tiranstva samca. Instinkt (čut) materinstva jo je namreč tako obvladal, da je v svoji skrbi za mladiče lahko razdražljiva žival, katere se samec prav rad izogiblje.

Trajno stanje spolne razdražljivosti je bil sigurno eden od momentov (trenutkov, povodov), ki je poleg drugih deloval tako, da je postala podvrženost žene mogoča.

Kot delujoči (delovni) bitij sta bila mož in žena v početku enako-

pravna. Verjetno je, da so v prvi vrsti zbirali plodove in semena, poleg tega so šli kdaj tudi na lov na živali, ker so se hranili podobno opicam, ki tudi ne zavračajo malih mesnatih živali, v kolikor jih morejo vloviti. Vsi primitivni narodi na najnižji stopnji razvoja so lovci. Spočetka so hodili na lov oboroženi s pičlim in slabo izdelanim orožjem. Ta način lova je imel kot posledico, da je prišlo do delitve dela med možem in ženo, ko je doba zbiranja plodov prešla v izrazito lovsko življenje. Mož je postal v prvi vrsti nosilec orožja, ker je bilo treba ubiti žival, jo obkoliti ter se ji tiho in neopaženo približati. Bili so pa časi, ko žena ni bila tega zmožna, vsaj žena-mati ne. Tedaj postajajo žene-matere že pri prvem pojavu svoje zrelosti in izpolnjujejo naloge materinstva tja do klimakterija (starostne jalovosti). Materinstvo je oviralo ženo pri lovskih pohodih ne toliko v dobi nosečnosti, marveč po porodu, vsled otroka, katerega si je morala voditi na ta potovanja. Otroka se pa na noben način ne more prisiliti, da miruje ravno tedaj, ko zahteva potreba lova mir. On je vedno ovira in tako se je dogajalo, da je mati z otroci, enim na ledjih (hrbtu) in z dvema, trema poleg sebe, zaostajala na lovu za možem. V primitivni družbi je bila žena tovarna živina. Na marših je nosila ona vrečo na hrbtu. V tej se je nahajalo orodje in vse kar je bilo potrebno za obrambo od zimske noči in manjša vreča, določena za zbiranje korenin in semenj za hrano. K temu še breme dece. Mož niti ni premišljal, da ji kaj odvzame, četudi bi to mogel, vendar ne iz brutalnosti, ampak vsled tega, ker mora ostati vedno prost in svoboden. Ko se hoče horda (skupina) odpočiti, gradijo žene šotore, donšajo vodo, podžigajo ogenj in pripravljajo jed. Često morajo tudi vlačiti in nositi divjačino, ki so jo lovci ubili. Pri vsem tem dobivajo manj mesa kot pa moški. Obstojajo določena pravila razdelitve. Po Eildemanovem mišljenju se delitev vrši po udeležbi pri lovu. Najmočnejši in najbolj večji dobivajo potemtakem najlepše dele.

Ali si že član »Cankarjeve družbe«? Poskrbi, da bodo tudi Tvoji prijatelji postali naročniki. Za 20 Din dobite štiri lepe knjige.

Za njimi dobivajo svoj del stari ljudje, katerih močna solidarnost je že v zgodnjih časih odklonila poleg razdelitve dela na bazi (podlagi) spolov tudi razdelitev dela na podlagi starostnih razredov, na osnovi katere so imeli oni pravico na prehrano takoj za možmi-lovci. Dunajski zdravnik Sigmund Freud govori v svoji duhoviti knjigi »Totem in Tabu« o »praelementarni drami človeške družbe«. Ta prvotna drama je enaka oni, ki se odigrava pri živalih, ki žive v čredah, med odraslimi in mlajšimi samci, v borbi na življenje in smrt. Na podlagi patološke slike nevrotikov (živčno bolnih), do katere je prišel po tolmačenju njih snovanj in ki je pomembno v toliko, ker se nevrotiki v svoji osnovi mišljenja približujejo krogu predočb, ki so jih imeli primitivni ljudje, je Freud sklepal, da je prišlo v prahordi do borbe med brati radi spolne posesti matere. Četudi odklonimo posebno razvijanje Freudovih misli, vendar ostaja polnovredno dejstvo, da obstojajo v starih kulturah dokazane česte zveze med starši in otroci, med brati in sestrami (polsestrami). Sigurno je v tej družbi prišlo do borbe spolno zrelih sinov proti tiranskemu očetu, ki je pretendiral (se potežoval) na vse.

V višji kulturi se kaj takega ni več trpelo. Porajali so se občutki trpljenja, ki so privedli do svečanega dogovora, s katerim so se sinovi odkekali neprijateljstvu napram očetu in spolni pohoti napram materi. Tako nam postajajo jasni povsem nerazumljivi običaji obrezovanja, gostije po smrti, krvnih in otroških žrtev, ki so dovedli preko orfijskih misterijev do svojevrstne duhovne formulacije v krščanski zadnji večerji.

(Konec prihodnjič.)

Za tiskovni sklad sta dale s. Špieler Terezija in Erjavec Ana, vsaka Din 2.—. Obe iz Trbovelj.

Med. univ.

Dr. Marija Fink

specijalistka za ženske bolezni
in porodništvo. (zdravljenje
z diathermijo.)

Ordinira dnevno od
9. do 11. ure in od
2. do 5. ure popoldne

Gledališka ulica št. 7/1.

Telefon št.

**Širite
naš list!**

Hranilne vloge vlagaj }
Vse potrebščine nakupuj } v
KONZUMNEM DRUŠTVU ZA SLOVENIJO

v Ljubljani in njegovih podružnicah.